

РІШЕННЯ № 43

Про участь адвокатів у судових процесах в умовах дії карантину

«18» червня 2020 року

м. Київ

Рада адвокатів України, розглянувши пропозицію Голови Ради адвокатів України Ізовітової Л.П., обговорити питання надання правової допомоги адвокатами, у тому числі їх участь у судових процесах, в умовах дії карантину, звертає увагу на наступне.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211, зі змінами, відповідно до статті 29 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та з урахуванням рішення Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 10 березня 2020 року на усій території України встановлено карантин з 12 березня до 22 травня 2020 року.

Рішенням Ради суддів України 17 березня 2020 року надано рекомендації щодо встановлення особливого режиму роботи судів України задля убезпечення населення України від поширення гострих респіраторних захворювань та коронавірусу COVID-19, який віднесено до особливо небезпечних інфекційних хвороб.

В свою чергу Вища рада правосуддя 26 березня 2020 року рекомендувала судам неухильно дотримуватися приписів постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 року № 211 щодо запровадження карантину з метою запобігання поширенню коронавірусу COVID-19. Цим документом Вища рада правосуддя надала судам, зокрема, рекомендації: безперервно здійснювати судочинство у невідкладних справах, які визначені процесуальними кодексами та судами (суддями), з дотриманням балансу між правом на безпечне довкілля для суддів, сторін у справах та правом доступу до правосуддя; судові засідання проводити з використанням суддями та сторонами у справах засобів індивідуального захисту.

20 травня 2020 року КМУ прийняв постанову № 392, де постановив рішення про перехід до другого етапу послаблення карантину «адаптивний карантин», продовживши його до 22 червня 2020 року.

17 червня 2020 року Кабінетом Міністрів України адаптивний карантин продовжено до 31 липня 2020 року, а також зокрема передбачено, що на території регіонів із значним поширенням COVID-19 запроваджується посилення протиепідемічних заходів (постанова КМУ № 500).

Відповідно до вищезазначених нормативних актів центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, установи та організації незалежно від форм власності на час карантину при здійсненні своєї діяльності повинні дотримуватись санітарно-гігієнічних та санітарно-протиепідемічних правил і норм.

Під час карантину органи судової влади продовжують діяти, оскільки конституційне право громадян на судовий захист не може бути обмежено навіть за обставини надзвичайного стану, але з урахуванням особливостей на цей період визначених наказами Державної судової адміністрації, рішеннями Ради суддів України та Вищої ради правосуддя.

Адвокатура в Україні є незалежним конституційним інститутом, організованим за принципом самоврядності на підставі Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та не відноситься до органів державної влади. Водночас, незважаючи на запровадження карантину та урядовий дозвіл адвокатським бюро та об'єднанням здійснювати діяльність лише з 11 травня 2020 року, адвокати виконували та продовжують виконувати свої професійні обов'язки, у тому числі надають правову допомогу громадянам.

У той же час, за чисельними повідомленнями адвокатів суди, зокрема судді Вищого антикорупційного суду, неодноразово ставлять адвокатів у дискримінаційні умови порівняно з іншими учасниками процесу, не враховуючи неможливість взяти участь у судовому засіданні через встановлені Урядом обмежувальні карантинні заходи (обмеження пасажирських перевезень тощо). У період дії обмежувальних заходів спостерігаються випадки нав'язування особі захисника: за відсутності захисника за договором, суди залучають адвокатів із системи БПД, чим порушуються гарантовані Конституцією України права особи на вільний вибір захисника.

Наразі адвокати, ризикуючи життям та здоров'ям, здійснюють діяльність в надзвичайно складних епідемічних умовах, зокрема, відвідуючи місця тримання ув'язнених та відбування покарання, місця розташування правоохоронних органів, а також надають таку допомогу малозабезпеченим верствам населення. Наведені та інші фактори створюють в умовах пандемії додаткові ризики зараження адвокатів коронавірусною інфекцією.

З огляду на наведене, Рада адвокатів України обговоривши питання надання правової допомоги адвокатами, у тому числі їх участь у судових процесах, в умовах дії карантину, враховуючи пропозиції та доповнення членів Ради адвокатів України щодо захисту життя та здоров'я адвокатів, їх професійних прав та забезпечення гарантій адвокатської діяльності, а також те, що Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система працює наразі в експериментальному режимі, керуючись статтею 55 Закону України

«Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. З метою захисту адвокатів, доручити Голові Ради адвокатів України, Національній асоціації адвокатів України Ізовітовій Л.П. звернутись до Вищої ради правосуддя та Ради суддів України, акцентувавши увагу на особливостях, які виникли при здійсненні судочинства, у зв'язку з існуванням запроваджених Урядом карантинних обмежень. Такий стан об'єктивно може перешкоджати участі адвокатів в судових процесах, а тому має враховуватись при розгляді судами справ, оскільки цим не порушуються розумні строки їх розгляду.

2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити на офіційному веб-сайті Національній асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

І.В. Колесников